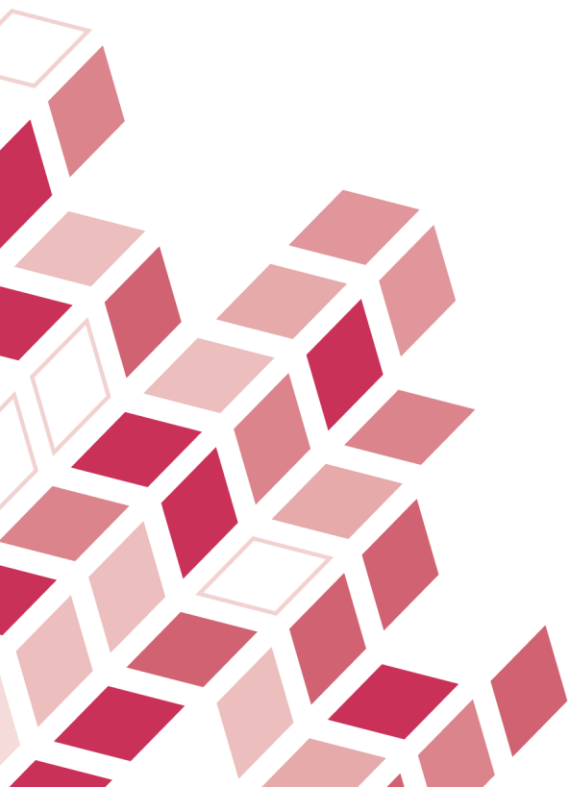

NOKUTs tilsynsrapporter

Helsevitenskap

Ph.d.-studium ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Juni 2013

Institusjon:	Høgskolen i Oslo og Akershus
Studietilbud:	Helsevitenskap
Grad/Studiepoeng:	Ph.d-studium, 180 studiepoeng
Dato for vedtak:	13. juni 2013
Sakkyndige:	Direktør og professor II Arild Bjørndal Professor Karin Harms-Ringdahl Professor Per-Olof Sandman Stipendiat Marianne N. Kvande
Saksbehandler:	Rådgiver Carl Joakim Gagnon
Saksnummer:	12/561

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport vedrørende søknad om akkreditering av ph.d. i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten er igangsatt på bakgrunn av søknad fra Høgskolen i Oslo og Akershus. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

NOKUTs konklusjon er at det omsøkte ph.d.-studiet i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus tilfredsstillter kravene i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Studiet blir dermed akkreditert.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset. NOKUT vil imidlertid følge opp studietilbudet gjennom et oppfølgende tilsyn etter 3 år.

Oslo, 13. juni 2013

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre www.nokut.no.

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjonen og søknaden	1
2	Beskrivelse av saksgang.....	5
3	Innledende vurdering	6
4	Faglig vurdering.....	6
4.1	<i>Grunnleggende forutsetninger for akkreditering</i>	8
4.2	<i>Plan for studiet.....</i>	11
4.3	<i>Fagmiljø tilknyttet studiet</i>	23
4.4	<i>Støttefunksjoner og infrastruktur</i>	30
5	Samlet konklusjon.....	32
6	Institusjonens kommentar.....	35
7	Vedtak	38
8	Dokumentasjon	38
9	Presentasjon av sakkyndig komite	38

1 Informasjon om søkerinstitusjonen og søknaden

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) ble etablert 1. august 2011 som et resultat av fusjonen mellom Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus. HiOA er landets største statlige høgskole, med ca. 17 000 studenter og 1850 tilsatte. Høgskolen tilbyr 53 bachelorstudier, 28 masterstudier, 5 doktorgradsprogrammer, og en rekke etter- og videreutdanninger. Dette er fordelt på to studiesteder – Pilestredet og Kjeller – 21 institutter og fire fakulteter: Fakultet for helsefag, Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier, Fakultet for samfunnsfag og Fakultet for teknologi, kunst og design.

Det omsøkte studiet er forankret i Fakultet for helsefag. Med ca. 5000 studenter tatt opp ved 14 bachelorstudier, 7 masterstudier, 17 etter- og videreutdanninger og et ph.d.-program (atferdsanalyse) er HiOA den største utdanningsinstitusjonen for helsefag i Norge. Fakultetet utdanner profesjonsutøvere innen bioingeniørfag, ergoterapi, fysioterapi, ortopediingeniørfag, radiografi, farmasi, sykepleie, tannteknikk og vernepleie. I tillegg har fakultetet utdanninger innenfor fagområdene samfunnsnærings, atferdsanalyse, ledelse med flere. De vitenskapelig tilsatte ved Fakultet for helsefag veileder for tiden 53 ph.d.-studenter som er tilsatt ved fakultetet, men som følger ph.d.-programmer ved andre institusjoner.

Styret til HiOA vedtok i mars 2013 et nytt kvalitetssikringssystem for den samlede høgskolen. Både HiO og HiAk hadde godkjente kvalitetssikringssystemer, og godkjenningen gjelder inntil NOKUT har vurdert systemet for den samlede høgskolen. Det nye kvalitetssikringssystemet skal evalueres av NOKUT i 2013.

Som høgskole har ikke Høgskolen i Oslo og Akershus selvakkrediteringsfullmakt for studier i tredje syklus. De har heller ikke slik fullmakt for studier i andre syklus, unntatt for de studiene som er i samme fagområde som et akkreditert ph.d.-studium. Høgskolen har fått akkreditering av NOKUT for følgende studier¹:

- Ph.d.-studium i Utdanningsvitenskap for lærerutdanning, 2012
- Ph.d.-studium i Bibliotek- og informasjonsvitenskap, 2012
- Ph.d.-studium i Sosialt arbeid og sosialpolitikk, 2010
- Ph.d.-studium i Atferdsanalyse, 2010

¹ Dette er ikke en komplett liste over høgskolens akkrediterte studier. HiOA har godkjente studier fra Kunnskapsdepartementet før opprettelsen av NOKUT og har også selvakkrediteringsrett innen de fagområdene de har akkrediterte ph.d.-studier.

- Ph.d.-studium i Profesjonsstudier, 2004
- Mastergradsstudium i Fysioterapi, 2013
- Mastergradsstudium i Styring og ledelse, 2012
- Mastergradsstudium i Universell utforming av IKT, 2012
- Mastergradsstudium i Økonomi og administrasjon, 2012
- Mastergradsstudium i Energi og miljø i bygg, 2010
- Mastergradsstudium i Sosialt arbeid (lagt ned 2012), 2010
- Mastergradsstudium i Samfunnsnærings (endret navn fra Mat, ernæring og helse fra 2011), 2009
- Mastergradsstudium i Helse og empowerment, 2009
- Mastergradsstudium i Psykisk helsearbeid (erfaringsbasert), 2008
- Mastergradsstudium i IKT-støttet læring, 2008
- Mastergradsstudium i Styring og ledelse, 2007
- Mastergradsstudium i Rehabilitering og habilitering, 2007
- Mastergradsstudium i Familiebehandling (lagt ned 2012), 2007
- Mastergradsstudium i Produktdesign, 2006
- Mastergradsstudium i Biomedisin, 2006
- Mastergradsstudium i Internasjonal sosial- og helsepolitikk (lagt ned 2012), 2005
- Mastergradsstudium i Klinisk sykepleievitenskap, 2005
- Mastergradsstudium i Skolerettet utdanningsvitenskap (endret navn fra Gunnskoledidaktikk, 2011), 2005
- Mastergradsstudium i Læring i komplekse systemer, 2004

Fakultet for helsefag ved Høgskolen i Oslo søkte 10. mars 2011 om akkreditering av et ph.d.-studium i helse og samfunn. Etter sakkyndig vurdering fikk søknaden et negativt vedtak av NOKUT den 20. februar 2012. I den sakkyndige rapporten skrev komitéen at den «ser behovet for å utvikle et eget doktorgradsstudium på helsefagsområdet ved den største høgskolen i Norge og mener også at det ved høgskolen er et tilstrekkelig fagmiljø og forskningsaktivitet til et slikt studium». Komitéen pekte imidlertid på en del svakheter ved søknaden, og konkluderte med at hensynet til nødvendig fordypning var blitt skadelidende i søknaden om et så bredt anlagt ph.d.-studium fra to fakulteter. De anbefalte høgskolen å ha fokus på den helsevitenskapelige forankringen i en ny søknad.

HiOA sendte inn foreliggende søknad om akkreditering av ph.d.-studium i helsevitenskap, 180 studiepoeng, til søknadsfristen 1. november 2012.

Høgskolens omtale av studiet og søkerinstitusjonens begrunnelse for søknaden

Fakultet for helsefag ved HiOA har med bakgrunn i tidligere søknad og tilbakemeldingene fra NOKUT utarbeidet en ny søknad om akkreditering av doktorgradsstudium i helsevitenskap (180 stp). Søknaden er godkjent av doktorgradsutvalget, på fakultetsnivå av studieutvalget, av rektor for HiOA og av HiOAs styre.

HiOA skriver at «[m]ålgruppen for studiet er personer med fortrinnsvis helsefaglig bakgrunn som ønsker å kvalifisere seg til vitenskapelige stillinger ved universiteter, høgskoler, helseforetak og forskningsinstitutter samt andre typer stillinger som stiller høye krav til vitenskapelig kompetanse. Det tas sikte på å ha et årlig opptak på minimum syv studenter.»

Videre har HiOA «som mål å bidra til kunnskapsutvikling innen helsefag for å imøtekomme behovet for et helsevesen som i større grad er basert på kunnskap og samarbeid. En forskerutdanning for helseprofesjonene er et virkemiddel for å nå dette målet. [...] Det omsøkte studiet har en flerfaglig og tverrfaglig profil der helsefaglige forskere samarbeider om å utvikle et helhetlig kunnskapsbasert helsetilbud.»

Doktorgradsprogrammet er vinklet mot helsefaglige tilnærminger og intervensjoner som er et område hvor det over flere år er utviklet kunnskap og kompetanse i miljøene. Kjerneområdene som dekkes av programmet er:

- Eldre og helse
- Etiologi, diagnostikk og behandling av sykdom
- Helse og empowerment
- Livskvalitet i et livsløpsperspektiv
- Rehabilitering og habilitering
- Samfunnsnærning
- Verdighet og etikk

Opplæringsdelen omfatter 30 studiepoeng, og inkluderer obligatoriske kurs i «Helsevitenskap I: Helse og sykdom» (5 stp), «Helsevitenskap II: Vitenskapsteori, forskningsetikk og forskningsmetodologi» (10 stp) og et metodekurs (5 stp), i tillegg til en opplæringsdel på 10 stp med forskjellige valgfrie kurs. Avhandlingsarbeidet er på 150 stp.

HiOA oppgir et bredt rekrutteringsgrunnlag for dette studiet, blant annet fra egne mastergradsstudier som Biomedisin, Rehabilitering og habilitering, Klinisk sykepleievitenskap, Samfunnsnærings og Helse og empowerment, i tillegg til nasjonal og internasjonal rekruttering.

Høgskolen peker i søknaden på at helse- og omsorgssektoren står ovenfor en rekke utfordringer, som dette studiet kan bidra til å løse:

«Brukergruppene er i endring med økt andel eldre, et større etnisk og kulturelt mangfold og nye sykdomsmønstre. Dette fører til behov for mer kunnskap om både det kulturelle og medisinske grunnlaget for å tilby likeverdige helsetjenester for alle. En utfordring er også å koordinere helsetjenester, som påpekt i St. meld. nr. 47, Samhandlingsreformen. Det er behov for en bedre sammenheng og koordinering av tilbudet til store pasientgrupper. Det er også nødvendig med større satsing på forebyggende tiltak for å stoppe økningen i forekomst av en rekke livsstilsrelaterte sykdommer.

Samhandling involverer mange ulike helseprofesjoner og forutsetter flerfaglig og tverrfaglig samarbeid. Flere aktører er involvert i forskning som skal bidra med nødvendig kunnskap for å møte framtidens utfordringer; kommunene, helseforetak, universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og en rekke kompetansesentre i helse- og omsorgssektoren. Det er i dag lite samordning av forskningsaktivitetene og svak forskningskompetanse i kommunene, men også i andre deler av helse- og omsorgssektoren. Behovet for å utdanne personer med forskningskompetanse innen de fleste helseprofesjoner er derfor stort.»

2 Beskrivelse av saksgang

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs tilsynsforskrift, samt de formelle kravene til søknaden slik dette fremkommer i våre søkerhåndbøker. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT en sakkyndig komite til å foreta faglig vurdering av søknaden.

Komitemedlemmene må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og opp imot krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i tilsynsforskriften.

Den sakkyndige vurderingen inkluderer et institusjonsbesøk hvor følgende grupper intervjues; høgskolens ledelse, mastergradsstudenter, ph.d-studenter/stipendiater, faglig ledelse, fagmiljøet, administrativ ledelse og eventuelt avtakere/arbeidsgivere. Det gjøres også en besiktigelse av infrastruktur. På bakgrunn av både den skriftlige dokumentasjonen og informasjon fremkommet under intervjuene, skal de sakkyndige utforme sin skriftlige sakkyndige vurdering der de konkluderer med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i tilsynsforskriften. Den sakkyndige vurderingen utgjør kapittel 4 i NOKUTs tilsynsrapport. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Den sakkyndige vurderingen sendes til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. Hvis NOKUT og de sakkyndige finner at samtlige krav i tilsynsforskriften er oppfylt, kan NOKUTs styre fatte vedtak om akkreditering. Dersom ett eller flere av kravene i kriteriene underkjennes i den sakkyndige vurderingen, vil som regel institusjonens kommentar til denne sendes til de sakkyndige for en tilleggsvurdering. De sakkyndige får to uker til dette. Tilleggsvurderingen kan endre den opprinnelige konklusjonen, og dermed grunnlaget for vedtak. NOKUTs styre fatter deretter vedtak i saken.

NOKUTs akkrediteringsprosesser dokumenteres i en tilsynsrapport utarbeidet for hver enkelt søknad. Denne tilsynsrapporten inneholder hele akkrediteringsprosessen, - det vil si både NOKUTs innledende vurdering av søknaden, de sakkyndiges vurdering av studietilbudet, søkerinstitusjonens kommentar til sakkyndig vurdering, eventuell sakkyndig tilleggsvurdering og NOKUTs vedtak. På denne måten er hele prosessen tilgjengelig i ett og samme dokument, noe som tydeliggjør at en vurderingsprosess er ferdigstilt.

Alle tilsynsrapporter legges ut på vår hjemmeside www.nokut.no

3 Innledende vurdering

Tilsynsforskriften § 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:
 - a. Reglement og styringsordning
 - b. Klagenemnd
 - c. Læringsmiljøutvalg
 - d. Utdanningsplan
 - e. Vitnemål og Diploma Supplement
 - f. Kvalitetssikringssystem

NOKUTs vurdering:

Høgskolen i Oslo og Akershus tilbyr akkrediterte studier. Det forutsettes derfor at krav om lov om universiteter og høyskoler er tilfredsstillende ivaretatt. NOKUT har vurdert at søknaden er fremstilt slik at den er tilfredsstillende for sakkyndig vurdering. Styret til HiOA vedtok i mars 2013 et nytt kvalitetssikringssystem for den samlede høgskolen. Både HiO og HiAk hadde godkjente kvalitetssikringssystemer, og godkjenningen gjelder inntil NOKUT har vurdert systemet for den samlede høgskolen. Det nye kvalitetssikringssystemet skal evalueres av NOKUT i 2013. Det omsøkte studiets ph.d.-forskrift samt regelverk og avtaler vurderes av de sakkyndige.

4 Faglig vurdering

Den følgende teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer "Vi", er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs tilsynsforskrift.

Komitéens oppsummering

En samlet komité anbefaler at det foreslåtte doktorgradsstudium i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus akkrediteres. Vår vurdering er basert på et fylldig, innsendt materiale, samt noe tilleggsinformasjon etterspurt av komitéen. Vi har også gjennomført et to dagers institusjonsbesøk der vi har gått gjennom alle sider av søknaden med representanter for institusjonen, og fått nødvendig utdyping og supplering av vurderingsgrunnlaget. Det er vår klare vurdering at det er behov for et slikt doktorgradsstudium og at vilkårene i NOKUTs tilsynsforskrift er tilfredsstillende.

Krav i aktuelle forskrifter er fylt. Komitéen vurderer det som overveiende sannsynlig at det er et tilfredsstillende rekrutteringsgrunnlag for studiet og at det vil være mulig å holde stabilitet i studiet. Vi vurderer navnet som dekkende og egnet. Læringsutbyttet er tilfredsstillende beskrevet, selv om man kanskje har lagt seg vel tett opp til formuleringer i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Studiets relevans for arbeidslivet er tydelig beskrevet og et imponerende knippe av mulige avtakere ga gode

begrunnelser for at ferdige kandidater ville være etterspurt arbeidskraft. Vi vurderer beskrivelsen av studiets innhold og oppbygging som tilfredsstillende. Studiets arbeids- og undervisningsformer vil gjøre det mulig for studentene å nå de mål for læringsutbytte man har satt, og vurderingsformene er også vel egnet til å avgjøre om man når målene, selv om vi under begge disse kriteriene har pekt på noen mulige forbedringer.

Studiet har en sterk og fullt ut tilfredsstillende kopling til den forskning som foregår i de fagmiljøene som skal støtte opp om doktorgradsstudiet. Høgskolen har etablert ordninger for studentutveksling og det oppmuntres til internasjonalisering, også i form av økonomisk stimulering. Det er komitéens oppfatning at den samlede kompetanse i det akademiske personalet er stor nok og vel tilpasset det studiet man har søkt om. Det er likevel klart at noen områder er små og personavhengige. Det vil kreve oppmerksomhet fra ledelsen ved institusjonen å holde både bredden og nivået over tid. Kravet om andel i hovedstilling og andel med professor- og førsteamanuensiskompetanse er oppfylt. Fagmiljøet som skal understøtte studiet er i en positiv utvikling mht. internasjonal publisering, og vi anser nivå, omfang og bredde i deres akademiske produksjon som tilfredsstillende. Videre er det vår vurdering at det foregår et målrettet og gjennomtenkt arbeid for å stimulere til nasjonalt og internasjonalt samarbeid i de ulike tematiske gruppene, som også støttes av institusjonens ledelse. Også på dette punkt anser vi kriteriene for oppfylt.

Endelig har institusjonen utvilsomt egnede lokaler, gode bibliotekstjenester og et viktig knippe av laboratorier og poliklinikker. Gode administrative støttetjenester og tilfredsstillende IKT-ressurser vil også bidra til at studentene får gode arbeidsforhold.

Doktorgradsstudiet har gode muligheter for å bli et etterspurt utdanningstilbud. Det vil rekruttere bredt fra helsefagene og være et mer naturlig førstevalg for mange enn et studium organisert av et medisinsk fakultet ved et av universitetene. Det har også fordelen av å være lokalisert i Oslo, ved den største høyskolen i landet. Studiet vil – om det blir godkjent – starte med to tydelige utfordringer. Det er for det første er å utvikle en korpsånd blant studenter og lærere der de oppnår mer fordi de opplever å være en del av det samme laget. Et doktorgradsstudium bør være mer enn en samling av kurs og en godkjenningsordning. Institusjonen er oppmerksom på faren for fragmentering, og komitéen har tro på at man vil greie å etablere en vellykket helhet. Hvorvidt studiet vil tilføre noe genuint nytt rent faglig er et mer åpent spørsmål. Det vil kreve en tydelig innsats fra institusjonen og av lærerkollegiet å utvikle og vedlikeholde den faglige profilen. Mange doktorgradsstudier mangler faglig profilering. Vi håper på mer for dette studiet.

4.1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

4-1 1. Krav i lov om universiteter og høyskoler.

Vurdering

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) ble etablert 1. august 2011, etter en sammenslåing av Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus. Høgskolen i Oslos reglement, retningslinjer og ph.d.-forskrift var i en periode etter sammenslåingen gjeldende for HiOA, men høgskolen har nå ett felles avtaleverk. En ny ph.d.-forskrift ble vedtatt av styret for HiOA i august 2012, og et felles reglement for graden ph.d. ble vedtatt av studieutvalget i oktober 2012. Utfyllende retningslinjer for doktorgradsstudium i helsevitenskap ble vedtatt av dekanen for Fakultet for helsefag i oktober 2012 etter behandling i doktorgradsutvalget ved fakultetet. Komitéen finner disse tilfredsstillende.

Komitéen var ikke i utgangspunktet fornøyd med høgskolens forslag til diploma supplement, og la blant annet merke til at diploma supplement ikke inkluderte læringsutbyttebeskrivelser. Etter supplerings finner komitéen det nye forslaget til diploma supplement tilfredsstillende.

Alle andre krav i lov om universiteter og høyskoler er tilfredsstillende oppfylt.

Konklusjon

Ja, krav i lov om universiteter og høyskoler er tilfredsstillende oppfylt.

4-1 2. Krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet skal være fylt.

Vurdering

I Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 heter det: «Ved akkreditering av et nytt doktorgradsstudium skal studiet ha et fagmiljø tilsvarende minst 8 årsverk med førstestillingskompetanse, hvorav minst seks er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger og minst 4 har professorkompetanse. Institusjonen må videre kunne dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å knytte minst 15 doktorgradsstudenter til studiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen må kunne sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 doktorgradsstudenter.»

I søknaden beskriver HiOA at fagmiljøet knyttet til doktorgradstudiet i helsevitenskap vil utgjøre 10,7 årsverk med førstestillingskompetanse. 63 % av årsverksinnsatsen vil bli utført av professorer. Det

fremgår av tabell 11 at mer enn seks av årsverkene er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger. Dette gjøres nærmere rede for under § 4-3.

Høgskolen regner med å ha tatt opp 21 ph.d.-studenter til programmet innen en treårs periode. Komitéen finner dette realistisk. Vi diskuterer dette nærmere i § 4-1.3.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

4-1 3. Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

Vurdering

Høgskolen i Oslo og Akershus redegjør i søknadsteksten for tre nivåer av rekruttering til ph.d.-studiet i helsevitenskap: på internt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Det er til sammen syv masterprogrammer som utgjør et internt rekrutteringsgrunnlag, og seks av disse ligger under Fakultet for helsefag. Master i folkehelse er knyttet til Universitetet for miljø- og biovitenskap, men Fakultet for helsefag er samarbeidspartner i studiet. I tillegg har Fakultet for helsefag nylig fått akkreditert et masterprogram i fysioterapi, og tre andre masterprogrammer er under utarbeidelse: spesialsykepleie, ergoterapi og jordmorfag. HiOA har i sin søknad redegjort for opptaksgrunnlag og antall uteksaminerte masterstudenter for de syv mastergradsstudiene som ligger til grunn for intern rekruttering. Totalt ble det i 2012 uteksaminert 64 studenter; den største andelen av disse studentene kommer fra master i samfunnsnærings og master i folkehelse. Komitéen anser den interne rekrutteringen som tilstrekkelig i omfang, og at den vil gi gode muligheter for rekruttering til det omsøkte ph.d.- programmet.

I forhold til nasjonal rekruttering antar komitéen at programmet også vil være aktuelt for uteksaminerte masterstudenter fra andre institusjoner enn HiOA. Denne vurderingen underbygges ved at HiOA peker på 13 andre masterprogrammer fra seks andre høgskoler i Norge som vil danne et grunnlag for rekruttering av studenter. I tillegg vektlegges også mulighet for rekruttering fra universitetene. I intervju med nåværende ph.d.- studenter som er lokalisert på HiOA, men som følger programmer ved andre institusjoner, kommer det frem at det omsøkte programmet forstås som et kvalitativt annerledes tilbud enn hva som eksisterer f.eks. ved Universitetet i Oslo. Det tverrvitenskapelige forskningsmiljøet ble av ph.d.- studentene løftet frem som en positiv kvalitet, og det ansees som sannsynlig at man kan rekruttere studenter som spesielt ønsker å jobbe i et slikt helsefaglig miljø.

Fakultetet for helsefag angir også at man ønsker å rekruttere ph.d.- studenter internasjonalt. Gjennom intervjuene fremkom det at fakultetet har en rekke internasjonale avtaler relevant for studiet, og mange muligheter til å rekruttere studenter internasjonalt. Blant annet er høgsolen knyttet til Euraxess-nettverket som gir mulighet til å utlyse ph.d.- stipend internasjonalt. Høgsolen viser også til at de har tilgjengelig 42 kvoteplasser for rekruttering til både master og ph.d.- nivå i perioden 2011- 2014. Det omsøkte ph.d.- studiet vil kunne rekruttere fra denne kvoten. I tillegg fremheves en rekke internasjonale avtaler som gir mulighet til både rekruttering og utveksling av ph.d.- studenter. Dette gjelder eksempelvis etablerte avtaler med Arizona State University, Chinese Rehabilitation Research Center, Columbia University, University of California at San Francisco og Åbo Akademi med flere. Siden det ser ut til at høgsolen har etablert mange internasjonale avtaler, og har mulighet for internasjonal utveksling og rekruttering, stiller komitéen spørsmålstegn ved at emneplanene da kun er utformet på norsk. Under intervjuene fremkommer det imidlertid at disse planlegges å få oversatt til engelsk, noe komitéen anbefaler i forhold til å gjøre innholdet i programmet kjent for utenlandske studenter.

Høgsolen har en bred og tverrvitenskapelig satsning i sin profil, og komitéen har vært opptatt av hvordan man har tenkt å skape samhold for ph.d.- studenter på tvers av ulike faggrupper og tilholdssteder. Dette ble diskutert under intervjuene med høgsolen, og det ble ved flere anledninger (både av administrativt personale og faglig ledelse på fakultetsnivå) løftet frem viktigheten av å skape en felles arena for studentene, både gjennom forskerforum og stipendiatforum. Komitéen deler høgsolens egne vurderinger av slike fora som særskilt viktige hos et stort fakultet hvor ph.d.- studentene har ulike tilholdssted.

Komitéen vurderer det som sannsynlig at et tilstrekkelig antall studenter kan rekrutteres for å sikre et godt læringsmiljø og stabilitet i studiet. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av et stort antall masterprogram fra både høgsoler og universitet som synes relevant å rekruttere fra. Høgsolen jobber også aktivt med internasjonale samarbeid, noe som vil styrke muligheten for internasjonal rekruttering. I tillegg viser man til opprettelse av forsker- og stipendiatforum som vil danne grunnlaget for et godt miljø for ph.d.- studentene på tvers av ulike faggrupper. Komitéen finner det realistisk at høgsolen kan ta opp 21 ph.d.- studenter over en treårs periode, slik de legger opp til. HiOA har en bred og tverrvitenskapelig satsning på det omsøkte programmet, og man anser rekrutteringsgrunnlaget som tilstrekkelig på alle tre nivåer av rekruttering: internt, nasjonalt og internasjonalt.

Konklusjon

Ja, høgsolens redegjørelse er tilfredsstillende.

- Høgskolen bør oversette emneplan og annen relevant informasjon om det omsøkte ph.d.-programmet til engelsk slik at også internasjonale studenter kan skaffe seg nødvendig informasjon om studiet.

4-1 4. Det skal redegjøres for forventet arbeidsomfang for studentene.

Dette kriteriet er ikke aktuelt på tredje syklus

4-1 5. Der deler av studiet foregår utenfor den institusjonen som utsteder vitnemål, skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Vurdering

Dette studiet er ikke et felles studium med andre institusjoner. Ph.d.-studenter som søker opptak ved dette doktorgradsstudiet, men som vil være finansiert av og tilsatt ved annen institusjon, vil måtte inngå en avtale som regulerer rettigheter og plikter i slike tilfelle. Dette fremkommer av vedlegg 3, «Utfyllende retningslinjer for doktorgradsstudium i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus». Det er å håpe at studiet får en viss tilstrømning av denne type studenter. Også studenter som utfører deler av arbeidet ved et lærested i utlandet skal inngå en tilsvarende avtale.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

4.2 Plan for studiet

§ 4-2 Plan for studiet

1. Studiet skal ha et dekkende navn
2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse:
 - a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
 - b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.

- c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.
 - d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.
 - e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.
3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4-2 1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Organisatorisk er ph.d.-studiet plassert ved HiOA, Fakultet for helsefag, som er ansvarlig for programmets gjennomføring. Studiets navn er ”Doktorgradsstudium i helsevitenskap (PhD programme in health sciences)”. HiOA har som mål med sin virksomhet å bidra til en helseomsorg som i fremtiden i større grad er basert på kunnskap og samarbeid mellom ulike profesjoner. Det ph.d.-studium som man nå søker akkreditering for beskrives som et viktig middel for å nå et slikt mål.

Et sentralt begrep i studiet er ”helse”, sett fra et fysisk, psykologisk og sosialt perspektiv. Helse beskrives som en dynamisk tilstand, som noe godt i seg selv og som en viktig forutsetning for et godt liv. Hensikten med å velge ”helse” som et samlende begrep for studiet er å kunne samle mange fagområder og mange profesjoner under ett felles navn, helsevitenskap. To andre sentrale begreper i beskrivelsen av ph.d.-studiet er flerfaglig- og tverrfaglighet. Ved Fakultet for helsefag ved HiOA beskrives flerfaglig- og tverrfaglighet, i likhet med samarbeid med det kliniske feltet, som viktige mål både hva gjelder undervisning og forskning. Fagområdene i søknaden har menneskers helse som felles utgangspunkt, der samspillet mellom individuelle, mellommenneskelige og samfunnsmessige forhold står sentralt. Helsevitenskap ved Fakultet for helsefag beskrives å omfatte alle deler av livsløpet og rommer problemer innenfor helsefremmende, forebyggende, rehabiliterende og behandlende arbeid, samt omsorgsarbeid. Helsevitenskapelig forskning beskrives som et sentralt virkemiddel for helse- og omsorgspolitikken. HiOA mener at et doktorgradsstudium i helsevitenskap legger grunnlag for en kritisk tilnærming til dagens helseutfordringer på tvers av helseprofesjonene.

Komitéen har diskutert navnet på studiet, og i samtale med ulike representanter for studiet forsøkt å klargjøre hva som anses som helsevitenskap og i hvilken grad de ulike fagområdene som bidrar til søknaden har en felles forståelse av begrepet. Komitéen har også klarlagt i hvilket grad valget av helsevitenskap som paraplybegrep harmonerer med den profil og særegenhet høgskolen beskriver i søknaden.

Komitéen mener at helsevitenskap er et velvalgt navn på doktorgradsstudiet. Det finnes en felles forståelse for navnet uttrykt både i søknaden og i de samtaler komitéen førte med de ulike gruppene, såvel ved høgskolens ledelse som studentene. En mer konkret forståelse for valget av navn kommer til uttrykk i de to obligatoriske emneskursene. Valget av navn stemmer godt overens med den tverrfaglige profil som beskrives for studier både på bachelor- og mastergradsnivå ved høgskolen.

Valget av helsevitenskap som navn for studiet uttrykker et salutogent perspektiv på helse. Studiet beskriver et innhold i utdanningen som komitéen mener skiller seg fra hva som tilbys ved universitetene innen tilsvarende emneområder. Det finnes en risiko for at et program med så mange fagområder risikerer å sprike, men komitéen mener at det som kan oppfattes som en risiko like gjerne kan ses på som en styrke. Det vil si at de forskningsområdene som ligger til grunn for søknaden alle har stor relevans ut fra et praksisperspektiv og muliggjør et utviklende samarbeid mellom fag og fakultet – et samarbeid som beskrives som allerede eksisterende, men som kan videreutvikles. Det er også en lang tradisjon for tverrfaglig samarbeid og en vane for å arbeide slik ved HiOA. I søknaden uttrykkes det tydelig at det omsøkte programmet vil være av stor betydning for samfunnet. Dette perspektivet ble styrket gjennom komitéens samtaler med avtagerne, som enstemmig fremholdt at en tverrfaglig utdanning med helse som felles utgangspunkt og med et tydelig praksisperspektiv med stor sannsynlighet vil kunne utdanne personer som blir etterspurt innen helseomsorg, men også innen annen offentlig virksomhet der akademisk kompetanse på ph.d.-nivå etterspørres.

Det er således komitéens bedømmelse at både navnet på studiet og studiets profil, slik det uttrykkes i søknaden og slik det fremsto ved institusjonsbesøket, fremstår som strategisk valgt i relasjon til lærestedets ønske om å tilby et ph.d.-studium med orientering mot helse og med en tverrfaglig og praksisnær profil. Det vil kommunisere godt både mot studenter og mot samfunnet.

Konklusjon

Ja, studiets navn «Doktorgradsstudium i helsevitenskap (PhD programme in health sciences)» er dekkende.

4-2 2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen.

- a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.**

Kandidatene skal etter fullført doktorgradsstudium i helsevitenskap ha oppnådd følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten:

- er i kunnskapsfronten innenfor sitt forskningsområde og behersker forskningsområdets vitenskapsteori og metodologi
- er i kunnskapsfronten om aktuelle nasjonale og internasjonale faglige debatter innen sitt definerte helsevitenskapelige område
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av helsevitenskapelige teorier og metodologi som er spesifikke for disse
- kan vurdere de forskningsetiske utfordringene ved bruk av ulike forskningsmetoder
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av flerfaglig og tverrfaglig forskning om helse og sykdom
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, ny teori og nye metoder innenfor sitt definerte helsevitenskapelige område

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- utvikle problemstillinger og design, planlegge og gjennomføre et forskningsprosjekt, analysere et datamateriale og drøfte resultater
- plassere sitt eget prosjekt inn i en helsevitenskapelig teorikontekst og forskningstradisjon
- utøve forskning på høyt nivå i samarbeid med nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer
- håndtere komplekse faglige spørsmål om etikk, teori og metode innenfor sitt forskningsområde
- utfordre etablert kunnskap og praksis innenfor sitt definerte helsevitenskapelige område

Generell kompetanse

Kandidaten kan:

- identifisere og drøfte etiske problemstillinger innenfor helsefaglige forskningsfelt
- utøve sin forskning med faglig og etisk integritet

- håndtere komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver innenfor helsevitenskapelige områder
- delta i helsevitenskapelige diskusjoner, presentere forskningsresultatene sine på nasjonale og internasjonale konferanser, produsere vitenskapelige publikasjoner og formidle forskning til et bredere publikum
- vurdere behovet for, ta initiativ til og drive innovasjon i helsefaglig virksomhet

Vurdering

Komitéen konstaterer at læringsutbyttebeskrivelsen for en stor del følger den beskrivelsen som finnes i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, nivå 8. Det betyr at læringsutbyttet definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tenderer mot å bli generiske, og at programmets originalitet og programmets profil, med nøkkelord som tverrfaglighet og praksisnær forskning, blir mindre tydelig fremtredende. Kanskje kunne man arbeidet noe mer med beskrivelsene av læringsutbyttet for å fange det som skal særprege studiet: den tverrfaglige, praksisnære og helsefremmende innretning. Komitéen mener at læringsutbyttebeskrivelsen uttrykker et svært høyt ambisjonsnivå for programmet, en oppfatning som også styrkes av de samtaler komitéen har gjennomført.

Det er komitéens oppfatning at de læringsutbyttene som er formulert for emne- og metodekursene bidrar til en konkretisering av læringsutbyttet for studiet og til at studiets profil blir synliggjort. Læringsutbyttet for avhandlingen følger også de læringsutbyttene som er formulert for hele studiet.

Et lite avvik kan ses hva gjelder det første læringsutbyttet som det er formulert i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og hvordan samme læringsutbytte er formulert i HiOAs søknad. Det første læringsutbyttet for programmet lyder slik: ”er i kunnskapsfronten innenfor sitt *forskningsområde* og behersker *forskningsområdets* vitenskapsteori og metodologi”. I Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk har man derimot formulert at kandidaten er i kunnskapsfronten innefor sitt *fagområde*. For dette læringsutbytte har HiOA altså valgt å erstatte begrepet *fagområde* med *forskningsområde* uten å angi noen argumentasjon for dette. Komitéen mener at dette kan bidra til en en viss uklarhet omkring hva som er programmets fagområde.

Alt i alt finner komitéen imidlertid læringsutbyttet tilfredsstillende beskrevet og i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttet er tilfredsstillende beskrevet.

b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.

Vurdering

Høgskolen argumenterer for at de forandringene som skjer i samfunnet, blant annet som følge av politiske beslutninger, motiverer en ny utdanning som bedre tilfredsstillende behovet for forskerutdannede medarbeidere innenfor mange forskjellige virksomhetsområder. Høgskolen mener at det programmet man beskriver gir muligheten for ansettelse innenfor et ganske bredt felt, både innen privat og offentlig sektor. I de samtaler som komitéen har gjennomført har representanter for høgskolen lagt vekt på behovet for å etablere et ph.d.-program med stor relevans for samfunnet. Et program med en praksisnær profil hva gjelder valg av problemområder innebærer at de som utdannes forventes å bidra til at arbeidslivet blir mer kunnskapsbasert. Inntrykket av at utdanningen har relevans for arbeidslivet ble styrket av samtaler med avtakerne, men også av samtaler med studentene, særlig på masternivå. Både avtakere og studentene mente at programmet har en profil som gjør at de som blir uteksaminert vil være etterspurte innenfor mange områder – forutsatt at man når det læringsutbyttet som blir beskrevet. De la vekt på betydningen av den praksisnære og tverrfaglige profilen, som gjør det mulig å få en tydeligere kobling mellom å identifisere et problem i praksis og muligheten til å raskt implementere forskningsbasert kunnskap for å løse problemet.

Både søknaden og de samtaler vi har hatt overbeviser komitéen om at ph.d.-studiet kan antas å ha gode forutsetninger til å tilby en utdanning med stor relevans innenfor et ganske bredt område, og med mulighet til å fylle rekrutteringsbehov av forskerutdannede personer både ved høyskoler og universiteter, i den utøvende helse- og omsorgstjenesten, og innenfor offentlig administrasjon knyttet til helse- og velferdstjenestene. Vi oppfatter profilen på programmet som nyskapende og derfor interessant fra et virksomhetsperspektiv.

Konklusjon

Ja, studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier er tydelig.

- c. **Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.**

Vurdering

I søknaden er studiets oppbygging forklart slik:

”Doktorgradsstudiet i helsevitenskap er et fulltidsstudium over tre år eller over fire år med 25 % pliktarbeid. Doktorgradsstudiet er organisert i ni emner, hvorav åtte emner utgjør opplæringsdelen av studiet og ett emne er forskningsdelen (avhandlingen). Hver ph.d.-student tar seks emner. Opplæringsdelen omfatter 30 studiepoeng [og avhandlingen 150 studiepoeng]. Opplæringsdelen består av to obligatoriske helsevitenskapelige emner på til sammen 15 studiepoeng, ett fordypningsemne i metode på fem studiepoeng og to valgfrie emner på fem studiepoeng hver, til sammen ti studiepoeng.”

To obligatoriske emner har helsevitenskap som tema. Det første emnet fokuserer på begrepet helse og det andre kurset har fokus på kritisk tenkning om vitenskapsteoretiske, forskningsetiske og metodologiske spørsmål. Kandidaten velger et obligatorisk metodekurs (kvalitativ eller kvantitativ metode) avhengig av prosjektes orientering. Studenten velger så to av fire valgfrie emner. Det er mulig å velge ytterligere ett metodekurs som fritt valg og studenten kan også bytte ut et valgfritt kurs i studiet med et kurs ved et annet fakultet eller lærested dersom det regnes som viktig for avhandlingsarbeidet. Som beskrevet i søknaden, så gir kursene en viktig mulighet til fler- og tverrfaglig utveksling mellom studenter og lærere. En periode med utenlandsstudier kan også erstatte et valgfritt kurs.

Alle kursene følger samme pedagogiske opplegg: forelesninger, selvstudier, seminarer og drøfting. I metodekursene inngår også praktiske øvelser i for eksempel intervjueteknikk. For hvert kurs finnes et fastsatt pensum, men studentene forventes også å søke etter egen litteratur. Studentene eksamineres av en intern eller ekstern sensor, enten gjennom en individuell hjemmeeksamen eller i form av et essay. Høgskolen skriver at arbeidet med avhandlingen ”vil gå parallelt med opplæringsdelen slik at ph.d.-studentene vil få den teoretiske kompetansen som er nødvendig for å utøve egen forskning innen helsevitenskap”. Avhandlingsarbeidet er for en stor del selvstudier og forskningsarbeide. Hver student tildeles en hovedveileder og en medveileder. En tidsplan for veiledning opprettes for hver termin. Årlige fremdriftsrapporter skal leveres inn. Hver student knyttes til en eller flere av forskergruppene som finnes ved fakultetet. Studenten forventes å delta i fakultetsovergripende seminarer.

Programmets oppbygning hva gjelder obligatoriske og fritt valgte emne- og metodekurs virker godt gjennomarbeidet. Det er komitéens bedømmelse at det finnes god kompetanse blant lærerne i de åtte forskergruppene ved fakultetet for å gjennomføre kursene. At det finnes mulighet til å tilpasse kursvalget til avhandlingens innhold hva gjelder emne og metode, er også positivt. Det er en styrke at emnene bygger på teoretiske kurs som finnes på masternivå, men at nivået er høyere: det finnes en progresjon. Om man ser på kursenes læringsutbytte så er ambisjonsnivået kanskje vel høyt. Det er vel knapt mulig at en student etter for eksempel et kurs i kvalitative metoder på fem studiepoeng skal befinne seg i kunnskapsfronten innen et utvalg kvalitative metoder.

Når det gjelder emnekursene, såvel som de obligatoriske metodekursene, kan man anta at studenter med ulik faglig bakgrunn og tidligere utdanning befinner seg på delvis ulike kunnskapsnivåer. Om kursene skal bli fordypende, og om de skal være på forskerutdanningsnivå, må man forvente at studenter som i utgangspunktet har svak kompetanse blir tilbudt muligheter til å forberede seg til studier på forskerutdanningsnivå. Ved institusjonsbesøket ble det klart at HiOA ser dette problemet, men dette kan etter komitéens vurdering klargjøres ytterligere.

Komitéen finner at søknaden på en god måte viser og analyserer i hvilken grad de ulike delene av studiet (obligatoriske og valgfrie metode- og emneskurs, samt avhandlingen) bidrar til å oppfylle læringsutbyttet i programmet. Særlig er læringsutbyttet i relasjon til avhandlingsdelen godt beskrevet. Det finnes betydelig erfaring blant forskerne i veiledning av studenter på doktorgradsnivå, da mange har oppdrag som veiledere for studenter registrert ved andre læresteder.

Konklusjon

Ja, studiets innhold og oppbygging er tilfredsstillende relatert til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

- Høgskolen bør tydeliggjøre hvordan man vil håndtere at opptatte studenter har ulike kunnskapsnivåer i de ulike emne- og metodekursene.

d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.

Høgskolen beskriver at læringsutbyttene i doktorgradsstudiet omfatter kunnskaper i forskningsfronten, komplekse ferdigheter og høy grad av generell kompetanse innen det helsevitenskapelige området. Det

betyr at undervisnings- og arbeidsformene må være varierte og sammensatte for å kunne understøtte ph.d.-studentenes læringsprosess fram mot oppnådd læringsutbytte.

Imidlertid har hvert kurs en likeartet struktur med forelesninger, selvstudier av fastsatt pensum og selvvalgt litteratur, seminarer og praktisk trening i metoder som for eksempel intervjueteknikk, eller kvalitativ og kvantitativ metode. Det pedagogiske opplegget kan virke litt stereotyp.

Arbeidsseminarer innebærer at ph.d.-studentene gis mulighet til å diskutere gitte problemstillinger med utgangspunkt i emnets tematikk og på bakgrunn av egen fagbakgrunn. Dette vil gi ph.d.-studentene mulighet til refleksjon over flerfaglige og tverrfaglige problemstillinger.

Forskningsaktivitetene omfatter planlegging og gjennomføring av egen forskning og behandling av resultatene samt utforming av avhandlingen. Det vil legges vekt på at ph.d.-studentenes prosjekter knyttes til høgskolens etablerte forskningsmiljøer gjennom sine veiledere. Ph.d.-studenten skal legge fram sitt prosjekt i seminarer ved oppstart, midtveis og mot slutten av doktorgradsstudiet.

Stipendiatforum på fakultetsnivå avholdes regelmessig og vil være et forum for dette. Studenten skal presentere sin forskning på en internasjonal konferanse og dessuten oppfordres ph.d.-studenten til å formidle sitt prosjekt for et bredere publikum, for eksempel ved foredrag til brukere eller i populærvitenskapelige kanaler.

Det er komitéens vurdering at studiet rommer en variasjon i arbeids- og undervisningsformer som som er tilpasset studiet på en slik måte at det skal være mulig for studentene å nå programmets læringsutbytte. Den individuelle veiledning er lagt opp på en god måte, og det finnes ”kontrollpunkter” som gjør det mulig å se når utdanningen ikke skrider frem som den skal.

Fakultetsovergripende, regelmessige seminarer for ph.d.-studenter med forskjellig faglig bakgrunn er beskrevet, hvilket er positivt. Forhåpentligvis finnes det en vilje hos seniorforskerne til å delta i disse seminarene for å oppnå en tilstrekkelig kritisk masse og for at en av de tydeligste visjonene med programmet skal nås. At studentene gis flere muligheter for å presentere sin forskning er positivt og at man i tillegg forventes å presentere sin forskning i mer popularisert form for et bredere publikum er innovativt. Forhåpentligvis vil dette bli gjort sammen med en erfaren veileder som kan gi tilbakemeldinger på presentasjonen.

Konklusjon

Ja, studiets arbeids- og undervisningsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

- Høgskolen bør tydeliggjøre argumentene for at alle kursene bør ha en lik struktur med det samme pedagogiske opplegget, og eventuelt revurdere om denne strukturen er den beste for å nå læringsutbyttet.
- e. **Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.**

Vurdering

De obligatoriske kursene eksamineres med en individuell hjemmeeksamen over 2-4 dager. En ekstern eller intern sensor setter karakteren «bestått» eller «ikke bestått». Valget at hjemmeeksamen er begrunnet med at man mener at det gir mulighet for å vurdere om kunnskapsmålene så vel som ferdighetsmål og målene for generell kompetanse er oppnådd. De valgfrie kursene eksamineres i form av et essay, og tar sitt utgangspunkt i et selvvalgt begrep eller en teori av relevans for helsevitenskap som knyttes til forskningsprosjektet. Disse kursene eksamineres med karakterene «bestått» eller «ikke bestått».

Avhandlingen kan bestå av flere artikler og en sammenfatning eller skrives som en monografi. HiOA angir at avhandlingen skal ha minst tre artikler og studenten skal være førsteforfatter på to.

Avhandlingen skal foruten minst tre artikler også inneholde en sammenfatning der studenten kan legge frem aktuell litteratur innen forskningsområdet, der egne resultater diskuteres i relasjon til tidligere forskning og der kliniske og teoretiske implikasjoner av egne forskning presenteres. Avhandlingen granskes av en sakkyndig komité bestående av tre medlemmer, og blir etter en offentlig disputas og en prøveforelesning vurdert som «bestått» eller «ikke bestått». Hver ph.d.-student gjennomfører også en midtveisevaluering for å få bedømt fremdrift i avhandlingsarbeidet. Avhandlingens innhold og omfang er tilstrekkelig beskrevet i søknaden hva gjelder en artikkelbasert avhandling. Vi savner imidlertid tilsvarende retningslinjer for en monografi.

Det er komitéens oppfatning at et program som vil prioritere praksisnær forskning og tverrfaglighet også burde ha vurderingsformer som bedre svarer til en slik ambisjon. Det er for eksempel uklart i hvilken grad studentene gis mulighet til å trene på å gi og ta kritikk fra medstudenter.

Enkelte av læringsutbyttene er det også vanskelig å eksaminere. Det er for eksempel vanskelig å oppfatte på hvilken måte læringsutbytte G5 («Vurdere behovet for, ta initiativ til og drive innovasjon i helsefaglig virksomhet») vil bli bedømt.

Alt i alt er det allikevel komitéens mening at de vurderingsformene som presenteres er relativt velegnede til å vurdere om studentene oppnår det læringsutbytte som er formulert.

Konklusjon

Ja, vurderingsformene er egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Høgskolen bør

- utvikle ytterligere retningslinjer for avhandlinger skrevet som monografi.
- vurdere å inkludere mer studentaktive vurderingsformer i studiet, der studentene trenes i å gi og ta kritikk.

4-2 3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

I søknaden og ved institusjonsbesøket fremgår det at høgskolen legger vekt på at tematikken i studiet skal reflektere forskningen ved fakultetet. Det er etter komiteens vurdering en fornuftig ambisjon. Studentene skal delta i forskernes prosjekt og blir involvert i forskergruppens aktiviteter. Det gjør det også mulig for studentene å tilknytte seg forskergruppens nasjonale og internasjonale forskningsnettverk. Mange av seniorforskerne har slike koplinger til andre helse- og forskningsinstitusjoner. De forskningsområdene som blir beskrevet i søknaden er: Eldre og helse, etiologi, diagnostikk og behandling av sykdom, helse og empowerment, livskvalitet i et livsløpsperspektiv, rehabilitering og habilitering, samfunnsnærings samt verdighet og etikk. Dette er flerfaglige og/eller tverrfaglige miljøer, som i noen tilfeller også grenser opp mot samfunnsfag, der det arbeider forskere som har ulik faglig bakgrunn. Forskere fra de ulike miljøene skal delta i undervisningen av de ulike tematiske og metodologiske kursene, hvilket gjør at studentene indirekte kommer i kontakt med mange av forskningsmiljøene. Både masterstudenter og ph.d.-studenter gis mulighet for å delta i prosjekter som drives i moderne, velutrustede forskningslaboratorier: et bevegelseslaboratorium, et fysiologilaboratorium og et optikklaboratorium, samt en poliklinikk/praksisavdeling.

Det er komitéens vurdering at studentene vil bli godt forankret i de ulike forskergruppene og deres prosjekt. Man har begynt med fakultetsovergripende tematiske dager som gir mulighet for at lærere og studenter kan treffes over «forskergruppegrensene», og som dermed kan være en viktig aktivitet i å skape forskningssamarbeid ”på tvers”. Studentene har også mulighet til å benytte seg av gode

forskningslaboratorier, hvilket igjen gir svært gode forutsetninger for å gjennomføre studier av nasjonal og internasjonal betydning.

Det er også komitéens oppfatning at det samlede forskningsmiljø som stipendiatene skal bli en del av er godt egnet til å utvikle forskningstematikken innen helsevitenskapen. Det vil også være lettere å utvikle et godt, forskningsaktivt læringsmiljø når studentene blir samlet i ett program ved ett fakultet, og ikke ved flere ulike.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kopling til forskning, og faglig utviklingsarbeid tilpasset studiets egenart.

- Høgskolen bør fortsette å utvikle tematiske dager og andre tiltak som gir et insentiv for at forskere og stipendiater fra ulike forskergrupper kan møtes, og dermed utvikle nye innfallsvinkler til prosjektene.

4-2 4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Fagmiljøet som vil ha ansvaret for doktorgradsutdanningen har etablerte samarbeid med flere læresteder i utlandet (kopi av avtaler er vedlagt søknaden), og allerede betydelig erfaring med utveksling av forskere ved en rekke læresteder. Studentene skal oppfordres til å gjennomføre et forskningsopphold ved en forskningsinstitusjon i utlandet. Oppholdet bør minst vare i to uker, og det vil bli gitt studiepoeng for å stimulere til slik praksis. Det skal foreligge avtaler og forpliktelser bl.a. i form av presentasjon av arbeidet. Også andre former for internasjonalisering som eksempelvis gjesteforskere og seminarer med internasjonale deltakere vil bidra til en nødvendig åpenhet og oppfatthet av forskning som foregår i andre land.

HiOA arbeider systematisk for å legge til rette både for studenter som kommer til institusjonen fra utlandet og for egne studenter som vil reise ut. Man avsetter også egne midler til formålet og synes å ha administrative tjenester som legger til rette for og støtter studenter under utenlandsopphold, selv om det siste punktet kunne vært noe bedre utdypet i søknaden og intervjuene.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

4.3 Fagmiljø tilknyttet studiet

4-3 1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Ved dags dato er det 13 professorer, fem professor II og 18 førsteamanuenser som utgjør studiets kjernegruppe og direkte inngår i doktorgradsstudiet. Kompetanse og fordelingen på ulike tematiske områder oppgis i en tabell i søknaden (tabell 11). Til sammen vil disse utføre 10,7 årsverk i tilknytning

til studiet, hvorav omtrent 5 årsverk går til undervisning og veiledning (U&V) og omtrent 5 årsverk går til forskning og utvikling (FoU) innen de aktuelle fagområdene. I tillegg er det opprettet én professorstilling (ett årsverk) som skal tilføres det nye doktorgradsstudiet som faglig leder av studiet, slik at det totalt blir 11,7 årsverk. Fagpersonene som inngår i fagmiljøets kjernegruppe er bredt sammensatt for å kunne dekke alle undervisningsområder i studiet, både substansielt og metodisk. I tillegg veiledes mange andre stipendiater fra andre høyskoler, som deltar i forskningen og bidrar til miljøet, hvilket høyskolen viser i tilleggskommunikasjonen. Forskerna har derfor allerede i dag omfattende erfaring med veiledning på ph.d.-nivå både som hoved- og som biveileder.

Det er komitéens oppfatning at den samlede kompetansen er tilstrekkelig, og at den er tilpasset det studium som skal tilbys. I tabellen under har komitéen brutt noen av tallene fra tabell 11 ned etter tematiske områder. Selv om vi tar hensyn til at det ikke alltid er enkelt å knytte en enkelt persons kompetanse kun til ett temaområde, konstaterer vi at kompetansen i de ulike temaområdene varierer en hel del. Det gjelder også gruppenes størrelse. Det fører til at områder som epidemiologi, folkehelse og helse og empowerment blir svært personavhengige og dermed sårbare.

Eldre og helse	Etiologi og diagn.	Rehab. og hab	Livs-kvalitet	Epidemiologi	Verdighet og etikk	Samfunns-ernæring	Folkehelse	Ortopedi	Helse og empowerment
0,5 prof.	0,5 + 0,5 prof.	0,5 + 0,5 prof.	0,5 + 0,5 prof.	0,5 prof	0,5 + 0,5+0,5 prof	0,50+ 0,25 prof	0,1 prof		
0,1 prof. II					0,1 prof. II	0,1 prof. II	0,1 prof. II	0,1 prof. II	
0,3+ 0,2 aman.	0,2+0,2 +0,3+ 0,3 aman.	0,2+ 0,3 aman.	0,15+ 0,2+0,3 +0,2 aman.			0,2+0,1 aman.	0,1+ 0,2 aman.		0,2+0,2 aman.
Totalt 4 pers.	Totalt 6 pers.	Totalt 4 pers.	Totalt 6 pers.	Totalt 1 pers.	Totalt 4 pers.	Totalt 5 pers.	Totalt 4 pers.	Totalt 1 pers.	Totalt 2 pers.
Årsverk: 1,1	Årsverk: 2,0	Årsverk: 1,5	Årsverk: 1,85	Årsverk: 0,5	Årsverk: 1,6	Årsverk: 1,15	Årsverk: 0,5	Årsverk: 0,1	Årsverk: 0,4

Ettersom man i søknaden skriver at man ønsker en likefordeling mellom undervisning og veiledning, respektivt forskning og utvikling, løper man en risiko for at tiden til forskning blir ytterst begrenset i visse temaområder, spesielt om man benytter en prestasjonsbasert tildeling av forskningstid. Det strategiske arbeid som er påbegynt ved å fordele forskningsressurser etter forskningsprestasjon er

interessant, men kan også innebære at visse temaområder svekkes på bekostning av andre, og at bredden i studiet på sikt kan trues.

Komiteén konstaterer videre at man ifølge tabell 11 ikke har avsatt noen tid til annet enn forskning og undervisning. Med tanke på at tverrfaglig arbeid tar tid og ressurser, og fordi mange ansatte også har andre forpliktelser, er komiteén spørrende til hvor tid til samordning og overgripende aktiviteter skal tas fra. At mange forskere er involvert i programmet øker den samlede kompetansen, men krever også tid til tverrfaglige aktiviteter innad på fakultetet. Det stiller også store krav til den professoren som skal ansettes som koordinator for programmet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Høgskolen bør

- drive sitt strategiske arbeid med rekruttering på ulike nivåer og fordeling av ressurser på en slik måte at kompetansen innom de ulike tematiske områdene opprettholdes på et høyt internasjonalt nivå og med en kritisk mengde forskere/lærere. Man bør særskilt ta i betraktning hvordan små, men viktige temaområder fortsatt skal kunne drive forskning i en konkurranseutsatt, prestasjonsbasert ressurstilodelingsmodell.
- analysere hvordan ressurser for samordning og overgripende aktiviteter skal avsettes tidsmessig for forskere involvert i programmet.

§ 4-3 2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse
- b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.
- c. For tredje syklus, ph.d., skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer, de øvrige skal ha førsteamanuensiskompetanse.

- d. For tredje syklus, kunstnerisk stipendprogram, skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer/dosenter, de øvrige skal ha førstestillingskompetanse.

Høgskolen skriver:

«De 13 professorene i hovedstilling som inngår i doktorgradsstudiet er alle fast tilsatte ved Fakultetet for helsefag, noe som også gjelder de 18 førsteamanuensene. Det er kun tilsatte i professor II-stillinger som ikke har fast tilsetting ved HiOA. Som nevnt utgjør fagmiljøet 10,65 årsverk hvorav 6,75 årsverk er professor i henholdsvis hovedstilling (6,25) og bistilling (0,5). Dette tilsvarer 63 % av årsverkene tilknyttet studiet.»

Dette oppsummeres i tabell 11.

Det er komitéens oppfatning at kravet om at «ved akkreditering av et nytt doktorgradsstudium skal studiet ha et fagmiljø tilsvarende minst 8 årsverk med førstestillingskompetanse, hvorav minst 6 er i heltids kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger og minst 4 har professorkompetanse» er oppfylt. Man har idag avsatt 10,7 årsverk og kommer til å ansette ytterligere en helårs professorstilling. Om man regner med stillinger som professor II har 65 % professorkompetanse.

Allikevel er både professorkompetansen og den formelle pedagogiske kompetansen noe ujevnt fordelt mellom de ulike tematiske områdene. Av den grunn virker et reelt, fortsatt samarbeid mellom de ulike områdene viktig. Et strategisk arbeide er nødvendig når det gjelder rekruttering til nye stillinger og av stipendiater i forhold til kompetansen innen de forskjellige tematiske områdene.

Konklusjon

Ja, kravene om årsverk tilknyttet studiet og førstestillingskompetanse i de sentrale deler av studiet er tilfredsstillende oppfylt.

- Høgskolen bør drive et strategisk arbeide når det gjelder rekruttering til nye stillinger og av stipendiater i forhold til kompetansen innen de forskjellige tematiske områdene.

4-3 3. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

For de ulike sykler gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.
- b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.
- c. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde.

I søknaden skriver høgskolen at Fakultet for helsefag etter fusjonen mellom HiAk og HiO er et nytt fakultet som er sammensatt av fire tidligere avdelinger ved de to høgskolene. Man viser også til at antallet publikasjoner i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter har økt betraktelig de siste årene. Fra 2010 til 2011 økte publiseringspoengene fra 56,1 til 91,5, skriver Høgskolen, og antall publikasjoner økte fra 105 til 151. Totalt antall publikasjoner på nivå 1 og nivå 2 de siste fem år (2007-2011) er 397 og 135. Ved komitéens besøk var et utvalg artikler publiserte i internasjonale, vitenskapelige tidsskrifter tilgjengelig.

Høgskolen viser dessuten til at de jobber målrettet med å legge til rette for å øke publiseringsaktiviteten ved høgskolen:

«[Høgskolen] har avsatt strategiske midler til dette, blant annet midler til frikjøp av forskere i skrivefasen for å ferdigstille publikasjoner, og midler til frikjøp for å etablere nasjonale og internasjonale samarbeid og utvikle solide søknader om eksterne midler. Videre har Fakultet for helsefag den siste tiden gjennomført flere strategiske tiltak for å øke forskningsproduksjonen. Ett av tiltakene er nye retningslinjer for tildeling av FoU-tid som baserer seg på produksjon av vitenskapelige publikasjoner (resultatbasert tildeling av FoU-tid på individnivå). »

Biblioteksressursene er omfattende. På forespørsel fra komitéen viser Høgskolen i supplerende informasjon til søknaden at det allerede i dag forekommer sampublikasjoner mellom de tematiske gruppene i tidsskrifter av god kvalitet. Høgskolen gir eksempler på sampublikasjoner i vitenskapelige tidsskrift med både nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Det er komitéens vurdering at Høgskolens strategiske arbeide med å øke antallet publikasjoner i de internasjonale tidsskriftene med størst faglig tyngde er viktig for den fremtidige utviklingen. Mange av publikasjonene finnes i velrenommerte tidsskrifter innen sitt område. Artiklene er relevante for det sentrale tematiske området "helsefag" og viser stor bredde i innhold og variasjon i tidsskriftene de er publisert i. Basert på andelen publikasjoner på nivå 1 og 2 er allikevel andelen av publikasjoner på nivå 1 fremdeles høy i forhold til de på nivå 2. Det er komitéens vurdering at de strategiske

satsningene i form av ressurser (tid og bibliotek) er viktig for å bidra til at forskningen ved høgskolen dokumenteres internasjonalt.

Konklusjon

Ja, høgskolen har dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde.

- Høgskolen bør fortsette sine strategiske satsninger for å fremme den tverrfaglige forskningen og for å øke andelen publikasjoner i tidsskrifter på nivå 2.

4-3 4. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

Høgskolen skriver at Fakultet for helsefag og forskningsmiljøene tilknyttet doktorgradsstudiet i helsevitenskap er ”involvert i flere større nasjonale og internasjonale forskningsnettverk og forskningssamarbeid innen helsevitenskapelig forskning. Flere av disse er EU-nettverk og nettverk med forankring i store og velrenommerte universiteter i Europa, USA, Canada, Kina og Australia.” Fakultet for helsefag har også et samarbeid for å etablere to nasjonale og en nordisk forskerskole innen henholdsvis helse- og velferdsforskning, farmasi og nutrigenomics. Det foreligger også en rekke avtaler på prosjekt- og tematisk nivå, mellom forskere ved ulike institusjoner i flere land. Dette vises det til i vedleggene til søknaden. Her dokumenterer man også en rekke mer uformelle nettverk knyttet til forskernes forskningsinteresser.

HiOA har som mål at resultatene fra forskningen ved institusjonen skal være offentlig tilgjengelige. De har derfor opprettet et eget digitalt forskningsarkiv, ODA (Open Digital Archive at Oslo and Akershus University College of Applied Sciences). Arkivet rommer forskning produsert av HiOAs tilsatte, inkludert tidsskriftartikler, bokkapitler, bøker og ph.d.-avhandlinger.

Det synes klart for komitéen at man aktivt stimulerer til nasjonalt og internasjonalt samarbeid i de ulike gruppene og at ledelsen støtter opp. Vi har allerede pekt på at ledende forskere i miljøet allerede veileder en rekke ph.d.-studenter som er stipendiater ved andre høyskoler og universiteter. Det er av betydning for å etablere ulike samarbeid og nettverk, og kan avleses i mange sampublikasjoner både nasjonalt og internasjonalt.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

4-3 5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Studiet har ikke praksis.

4.4 Støttefunksjoner og infrastruktur

4-4 1. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotektenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

Vurdering

Som tidligere nevnt ble høgskolen i Oslo slått sammen med høgskolen i Akershus 1. august 2011. Under den nye høgskolen i Oslo og Akershus ble helsefagområdet utvidet, og det omfatter nå til sammen sju institutter og to senter fordelt på to studiesteder, i Pilestredet og på Kjeller. Fakultet for helsefag ved HiOA har seksjoner for studieadministrasjon, økonomi, personalforvaltning, samt en FoU-administrasjon med kompetanse på forskning- og forskningsadministrative prosesser. Det administrative arbeidet med doktorgradsstudiet vil bli lagt til FoU-administrasjonen, og man er forberedt på å øke ressursinnsatsen i takt med studenttallet. Under intervjuene fremkom det at administrasjonen vil kunne utvides for å imøtekomme økt arbeidsbelastning i forbindelse med ph.d.-programmet. Når det gjelder andre praktiske behov kan det nevnes at HiOA vil ha tilgjengelig en egnet arbeidsplass for kandidaten i tilknytning til eget fagmiljø. Under dette inngår også bruk av telefon, data, møterom, laboratorier, bibliotek mm.

Komitéens institusjonsbesøk ble avholdt i lokalene i Pilestredet, og vi fikk en omvisning, samt anledning til å lære om bibliotektenester og bevegelseslaboratorium. Campus fremstår som et lunt og trivelig sted i Oslo sentrum hvor det er mulighet for uformelle treff både i kaffebar og kafe inne på campusområdet. Generelt fremstår campus som moderne og trivelig med fine rom. Høgskolen har i søknaden kort oppsummert en rekke laboratoriefasiliteter som kommer ph.d.-kandidatene til gode, slik som biomedisinsk laboratorium, laboratorium for koststudier, simuleringslaboratorium, og et helt nytt bevegelseslaboratorium. I tillegg driver fakultetet også to poliklinikker som kan være aktuelle i forhold til utprøving av intervensjoner og tilknyttede forskningsprosjekter. Det nye bevegelseslaboratoriet var godt utstyrt (for bevegelsesanalyser, isokinetisk testing, EMG-utstyr til måling av muskelaktivitet og kraftplater til ganganalyse) samt topp moderne, og vil kunne bli et ledende bevegelseslaboratorium både i Norden og Europa. Komitéen ble positivt overrasket over disse fasilitetene, og det var overraskende at laboratoriet ikke var beskrevet i større omfang i søknadsteksten, men kun nevnt summarisk sammen med andre laboratoriefasiliteter. Følgelig fremsto laboratoriene som mangelfullt beskrevet i søknadsteksten. Det ville vært synd om komitéen hadde manglet innsikt i disse fasilitetene, for eksempel om man av en eller annen grunn ikke hadde hatt omvisning her. Tilleggsinformasjon om laboratoriet vil imidlertid ligge til saken i NOKUTs arkiv.

Komiteén fikk også omvisning ved læringscenteret og selve biblioteket. Her tilbys studenter og ansatte tilgang på et stort omfang av bøker og tidsskrifter, og elektroniske ressurser, inklusive abonnement på en lang rekke av artikkeldatabaser. Som tidligere nevnt har HiOA opprette et eget digitalt arkiv, ODA (Open Digital Archive at Oslo and Akershus University College of Applied Sciences), for forskning produsert av høgskolens ansatte. Her har man tilgang på tidsskriftartikler, bokkapitler, bøker, ph.d.-avhandlinger og masteroppgaver. Arkivet omtales også i regjeringens langtidsplan for forskning (Stortingsmelding 18 (2012- 2013), *Lange Linjer – kunnskap gir muligheter*, fremlagt 8.mars 2013) som et viktig ledd for å gjøre forskning allment tilgjengelig, og her fremheves HiOA som en foregangsinstusjon for åpen tilgang. Som et eksempel er 68 % av publiserte artikler i 2010 ved (daværende) Høgskolen i Oslo tilgjengelig åpent i ODA per april 2012.

I tillegg til tilgang til litteratur blir det gitt både veiledning og kurs i forhold til informasjonsinnhenting og referansehandtering. Under komitéens intervju med masterstudenter kom det frem at læringscenteret som helhet var viktig i forhold til hva de hadde behov for i sin studiehverdag. Vi fikk inntrykk av at det ofte avholdes nyttige kurs bl.a. i referansehandtering og litteratursøk, og at man i tillegg fikk hjelp til håndtering og behandling av data i sine prosjekter slik som f.eks. i forbindelse med en spørreskjemaundersøkelse. Masterstudentene ga inntrykk av at læringscenteret var et sted man kunne henvende seg for å få hjelp til ulike praktiske gjøremål i forbindelse med studiene sine.

Ved omvisning på læringscenteret fikk komitéén også se hvordan senteret kan være et sted for å formidle forskning internt på HiOA, hvor både studenter og ansatte kan vise frem sitt arbeid ved inngangen til biblioteket. Dette fremsto som et positivt tiltak, og vil ha verdi både for publikum og formidler.

Både infrastruktur og støttefunksjon fremstår med tilfredsstillende kvalitet tilpasset det antall studenter som er forventet.

Konklusjon

Ja, høgskolen har den infrastruktur og de støttefunksjoner som er nødvendig for det omsøkte studiet.

5 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, inkludert tilleggsdokumentasjon etterspurt av komitéen, samt informasjon fremkommet under intervjuene i forbindelse med institusjonsbesøket, konkluderer den sakkyndig komitéen med følgende:

Komitéen anbefaler akkreditering av ph.d.-studium i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

I den sakkyndige rapporten fremkommer det ingen krav som *må* innfris for at studiet skal kunne akkrediteres, men komitéen har nedfelt noen råd (*bør*) til videre utvikling av dette studiet.

Komitéen har gitt følgende gode råd for videre utvikling:

4.1.3 Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

- Høgskolen bør oversette emneplan og annen relevant informasjon om det omsøkte ph.d.-programmet til engelsk slik at også internasjonale studenter kan skaffe seg nødvendig informasjon om studiet.

4.2.2 – Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelser:

4.2.2.c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen

- Høgskolen bør tydeliggjøre hvordan man vil håndtere at opptatte studenter har ulike kunnskapsnivåer i de ulike emne- og metodekursene.

4.2.2.d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen

- Høgskolen bør tydeliggjøre argumentene for at alle kursene bør ha en lik struktur med det samme pedagogiske opplegget, og eventuelt revurdere om denne strukturen er den beste for å nå læringsutbyttet.

4.2.2.e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet

- Høgskolen bør utvikle ytterligere retningslinjer for avhandlinger skrevet som monografi.
- Høgskolen bør vurdere å inkludere mer studentaktive vurderingsformer i studiet, der studentene trenes i å gi og ta kritikk.

4.2.3 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

- Høgskolen bør fortsette å utvikle tematiske dager og andre tiltak som gir et insentiv for at forskere og stipendiater fra ulike forskergrupper kan møtes, og dermed utvikle nye innfallsvinkler til prosjektene.

4.3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Høgskolen bør

- drive sitt strategiske arbeid med rekruttering på ulike nivåer og fordeling av ressurser på en slik måte at kompetansen innom de ulike tematiske områdene opprettholdes på et høyt internasjonalt nivå og med en kritisk mengde forskere/lærere. Man bør særskilt ta i betraktning hvordan små, men viktige temaområder fortsatt skal kunne drive forskning i en konkurranseutsatt, prestasjonsbasert ressurstilodelingsmodell.
- analysere hvordan ressurser for samordning og overgripende aktiviteter skal avsettes tidsmessig for forskere involvert i programmet.

§ 4-3 2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

- c. For tredje syklus, ph.d., skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer, de øvrige skal ha førsteamanuensiskompetanse.
- Høgskolen bør drive et strategisk arbeide når det gjelder rekruttering til nye stillinger og av stipendiater i forhold til kompetansen innen de forskjellige tematiske områdene.

4.3.3 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde

- Høgskolen bør fortsette sine strategiske satsninger for å fremme den tverrfaglige forskningen og for å øke andelen publikasjoner i tidsskrifter på nivå 2.

6 Institusjonens kommentar

NOKUT - Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 1708 Vika
0210 Oslo

Dato: 22.05.2013

Vår ref.: 2012/4392
Deres ref.: 12/561

Saksbehandler: Petter Lindstad
22 45 28 36; e-post: Petter.Lindstad@hioa.no

Unntatt offentlighet:

Vedrørende NOKUTs råd for videre utvikling av ph.d.-studiet i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Det vises til brev fra NOKUT datert 30. april d.å. med oversendelse av den sakkyndig komiteens vurdering av søknad om akkreditering av doktorgradsstudium i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). HiOA takker for en grundig vurdering og er tilfreds med at en samlet komité anbefaler akkreditering av det foreslåtte doktorgradsstudium. Høgskolen takker videre for gode råd til utvikling av doktorgradsstudiet og gir i det følgende sine kommentarer til disse rådene.

4.1.3 Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet

«Høgskolen bør oversette emneplan og annen relevant informasjon om det omsøkte ph.d.-programmet til engelsk slik at også internasjonale studenter kan skaffe seg nødvendig informasjon om studiet»

Høgskolens ph.d.-forskrift og felles reglement for graden ph.d. er oversatt til engelsk og ligger tilgjengelig på HiOAs nettsted. De utfyllende retningslinjer for doktorgradsstudiet i helsevitenskap samt annen informasjon som vil være nyttig for internasjonale studenter skal oversettes. Programplanen vil bli gjort tilgjengelig på engelsk.

4.2.2 – Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelser:

4.2.2.c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen

«Høgskolen bør tydeliggjøre hvordan man vil håndtere at opptatte studenter har ulike kunnskapsnivåer i de ulike emne- og metodekursene»

Opptaket til doktorgradsstudiet forventes å sikre et forsvarlig kunnskapsnivå hos ph.d.-studentene. Ved varierende kunnskapsnivå vil ph.d.-studentene bli fulgt opp med individuelle råd og veiledning. For å gi studentene et mest mulig likt kunnskapsnivå arbeider Fakultet for helsefag nå med å samkjøre metode- og vitenskapsteoriemnene på masterstudiene.

4.2.2.d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen

«Høgskolen bør tydeliggjøre argumentene for at alle kursene bør ha en lik struktur med det samme pedagogiske opplegget, og eventuelt revurdere om denne strukturen er den beste for å nå læringsutbyttet»

Høgskolen i Oslo og Akershus
Postadresse: Pb. 4 St. Olavs plass, 0130 OSLO
Besøksadresse: Pilestredet 46, Telefon: 67 23 50 00, postmottak@hioa.no, www.hioa.no

Doktorgradsstudiet har et bredt spekter av arbeids- og undervisningsformer tilknyttet hvert emne. Høgskolen i Oslo og Akershus mener at kombinasjonen av ulike arbeidsformer er viktig for å oppnå læringsutbyttet. Selv om strukturen er tilnærmet lik, vektlegges arbeidsformene noe ulikt i de enkelte emnene. Høgskolen vil særskilt vektlegge det pedagogiske opplegget ved første evaluering av emnene og se dette i sammenheng med den sakkyndiges komiteens kommentarer til vurderingsformer (beskrevet under).

4.2.2.e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet

«Høgskolen bør utvikle ytterligere retningslinjer for avhandlinger skrevet som monografi»

Høgskolen planlegger å utarbeide retningslinjer for monografi.

«Høgskolen bør vurdere å inkludere mer studentaktive vurderingsformer i studiet, der studentene trenes i å gi og ta kritikk»

Ph.d.- studentene vil trenes i å gi og ta kritikk i emnene ved at gruppearbeid med presentasjoner og diskusjoner er lagt inn som arbeidsform i alle emnene. Høgskolen ser at dette kan utvikles til en vurderingsform, og vil se nærmere på en slik mulighet.

4.2.3 Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart

«Høgskolen bør fortsette å utvikle tematiske dager og andre tiltak som gir et insentiv for at forskere og stipendiater fra ulike forskergrupper kan møtes, og dermed utvikle nye innfallsvinkler til prosjektene»

Tverrfaglig forskning er en viktig satsing både for det omsøkte doktorgradsstudiet og for høgskolen generelt. Fakultet for helsefag har for eksempel et forskningsgruppelederforum der lederne for de ulike forskningsgruppene diskuterer strategiske satsinger, prosjekter på tvers samt planlegger tematiske dager. Fakultetet har også et stipendiatforum som går på tvers av alle instituttene og forskningsgruppene ved fakultetet. I tillegg kan nevnes at det tverrfaglige forskningsprogrammet Helse, omsorg og velferd ved høgskolen inviterer til metodeseminarer, stipendiatseminarer og forskningsseminarer.

4.3.1 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige og eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

«Høgskolen bør drive sitt strategiske arbeide med rekruttering på ulike nivåer og fordeling av ressurser på en slik måte at kompetansen innom de ulike tematiske områdene opprettholdes på et høyt internasjonalt nivå og med en kritisk mengde forskere/lærere. Man bør særskilt ta i betraktning hvordan små, men viktige temaområder fortsatt skal kunne drive forskning i en konkurranseutsatt, prestasjonsbasert ressurstilodelingsmodell»

Høgskolen fikk ved institusjonsbesøket gode råd vedrørende strategisk rekruttering og vil i det videre jobbe aktivt med disse. Blant annet lyses undervisnings- og forskerstillinger ut både nasjonalt og internasjonalt. Høgskolen tilstreber å gjøre HiOA attraktiv i en europeisk sammenheng ved å

søke EU-kommisjonen om godkjenning til å ta i bruk HR Excellence in Research-logoen¹ på våre nettsider. Høgskolen og Fakultet for helsefag arbeider aktivt for å opprettholde kompetansen innenfor de tematiske områdene som bygger opp under doktorgradsstudiet slik at studiet beholder sin bredde. Det kan for eksempel nevnes at to professorer og én førsteamanuensis rekrutteres til forskningsmiljøet Helse og empowerment. Ph.d.-studenter rekrutteres til de tematiske områdene som støtter opp under doktorgradsstudiet.

«Høgskolen bør analysere hvordan ressurser for samordning og overgripende aktiviteter skal avsettes tidsmessig for forskere involvert i programmet»

Høgskolen vil, etter komiteens anbefaling, analysere ressursbehovet for å sikre at forskerne involvert i studiet får avsatt tid til overgripende aktiviteter. Den faglige lederen for doktorgradsstudiet har et særskilt ansvar for samordningen.

4-3 2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet

«Høgskolen bør drive et strategisk arbeide når det gjelder rekruttering til nye stillinger og av stipendiater i forhold til kompetansen innen de forskjellige tematiske områdene»

Se kommentar til punkt 4.3.1

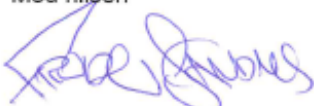
4.3.3 Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde

«Høgskolen bør fortsette sine strategiske satsninger for å fremme den tverrfaglige forskningen og for å øke andelen publikasjoner i tidsskrifter på nivå 2»

Fakultet for helsefag har avsatt ekstra ressurser for forskningsgruppelederne til tverrfaglig forskningssamarbeid. Vi viser forøvrig til kommentarer under punkt 4.2.3.

Høgskolen i Oslo og Akershus har hatt en økt bevissthet omkring vitenskapelig publisering siden 2004 og har tredoblet sin publisering de siste 10 årene. Strategisk satsing på økt publisering og høy kvalitet på publikasjonene er nedfelt i høgskolens strategiplaner, noe som gjør at HiOA vil fortsette sin bevisste satsing på dette. Fakultet for helsefag har etablert forskningsgrupper for ytterligere å styrke forskningsmiljøene som inngår i doktorgradsstudiet. Denne organiseringen bidrar til bedre kontakt og mer aktivt samarbeid mellom forskere, noe som stimulerer til publisering på høyt nivå. Forskningsgruppelederne har et spesifikt ansvar for å øke publisering av høy kvalitet.

Med hilsen

for
Kari Toverud Jensen
rektor

for
Ann Elisabeth Wedø
høgskoledirektør

¹ The 'HR Excellence in Research' logo is awarded to research institutions and funding organisations that have been acknowledged by the European Commission for having made significant progress in implementing the Charter & Code (European Commission).

7 Vedtak

Ph.d.-studium i helsevitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus tilfredsstiller kravene til akkreditering slik de er utformet i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften), kapittel 4 Akkreditering av studier, §§ 4.1 – 4.4, vedtatt av NOKUTs styre 27. januar 2011.

Ph.d.-studium i helsevitenskap akkrediteres.

8 Dokumentasjon

Inneholder en fullstendig oversikt over hva som har blitt vurdert av de sakkyndige med tittel, dato, journalsak/arkivsak.

Det skriftlige grunnlaget for de sakkyndiges vurdering er som følger:

- Høgskolen i Oslo og Akershus – *Søknad om doktorgradsstudium i helsevitenskap*, datert 30. oktober 2012, journalsaksnummer 12/561-1, med tilhørende vedlegg.
- Høgskolen i Oslo og Akershus – *Supplerende informasjon*, datert 07. mars 2013, journalsaksnummer 12/561-14, med tilhørende vedlegg.
- Høgskolen i Oslo og Akershus – *Tilleggsinformasjon*, datert 21. mars 2013, journalsaksnummer 12/561-15, med tilhørende vedlegg.
- *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning*, datert 27.1.2011, med tilhørende merknader
- *Database for Høyere Utdanning*, <http://dbh.nsd.uib.no/>

9 Presentasjon av sakkyndig komite

Professor II Arild Bjørndal, direktør ved Regionsenteret for barn og unges psykiske helse, helseområde øst og sør (komitéleder)

Bjørndal er, i tillegg til å være direktør for BUP sør-øst, også lege (dr. med.) og professor II i samfunnsmedisin ved Universitetet i Oslo. Han er styreleder i The Campbell Collaboration, et internasjonalt forskernettverk som produserer systematiske oversikter om forskning på effekten av tiltak innen blant annet sosial velferd. Han har tidligere arbeidet ved Statens institutt for folkehelse, i Sosial- og helsedirektoratet og som forskningsleder i Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Bjørndal har vært opptatt av å fremme en mer kunnskapsbasert praksis i helsetjenesten og i helseforvaltningen, og han har publisert et stort antall artikler med empirisk forskning om legemiddelforbruk, sosialmedisin og evaluering av helsetjenester (spesielt om implementering av kunnskap i praksis). Han har også lang undervisnings- og veiledererfaring på ph.d.-nivå.

Professor Per-Olof Sandman, Universitetet i Umeå og Karolinska institutet

Sandman har doktorgrad i *medicinsk vetenskap* fra Universitetet i Umeå (1986). Han har for tiden permisjon fra sin stilling som professor i sykepleie ved Universitetet i Umeå, og er nå ansatt som gjesteprofessor i sykepleie ved Karolinska institutet. Han har et stort antall publikasjoner innen sykepleie, og særlig innen eldre og helse, der han blant annet forsker på pleie av personer med demens, på fenomenet trivsel hos eldre, og hvordan man kan implementere en kunnskapsbasert eldreomsorg. Sandman er også utdannet sykepleier. Han har lang klinisk erfaring som sykepleier, og også lang undervisnings- og veiledererfaring på ph.d-nivå. Sandman har også tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Professor Karin Harms-Ringdahl, Karolinska institutet (KI)

Harms-Ringdahl har en doktorgrad i *medicinsk vetenskap* fra KI (1986), og er ansatt som professor i fysioterapi og chair ved Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, KI. Hun er tidligere prodekan for forskning ved KI, og har bidratt til utvikling av utdanning på flere nivåer, inkludert ph.d.-nivå. Hun har publisert bredt om belastningslidelser og rehabilitering, og har sittet i redaksjonen for flere vitenskapelige tidsskrifter. Hun har lang klinisk erfaring som fysioterapeut, og også lang undervisnings- og veiledererfaring på ph.d.-nivå. Harms-Ringdahl har tidligere vært sakkyndig for Högskoleverket, Sverige.

Stipendiat Marianne Nilsen Kvande, Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet

Kvande er ph.d.-kandidat i helsevitenskap ved Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap, NTNU, og er også tilknyttet Senter for helsefremmende forskning. Hun har mastergrad i sosial- og samfunnspsykologi fra NTNU (2005), og ph.d.-prosjektet ser på sammenhengen mellom religion og helse. Kvande har i to perioder sittet som stipendiatenes representant i programkomiteen for ph.d. i helsevitenskap ved det Samfunnsvitenskapelige fakultet, NTNU, og er vara styrerepresentant for midlertidig ansatte ved Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap. Som universitetslektor har hun hatt koordinerings- og undervisningsansvaret for kurs både på master- og bachelornivå.